

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidt Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom: *Hivatalos rész:* Gyümölcsészeti tanfolyamok lelkészeknek és tanítóknak. — *Nem-hivatalos rész:* „Serres Olivér“ körtefa jta. (Képpel.) — Új bortörvényünk. — Gyümölcsészeti szakosztályunk februári gyűlése. — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánlközesek.*

HIVATALOS RÉSZ.

27770.

VIII. — 3. 1909. szám.

I.

Pályázati hirdetés

a Budapesten és Kolozsvárott tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.

Budapesten (a m. kir. Kertészeti Tanintézetben), folyó évi március 29.-étől, április 3.-áig, Kolozsvárott (a m. kir. Gazdasági Akadémiánál), folyó évi április 19. étől, 24.-éig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy a fiatalabb lelkészekben a gyümölcsészeti iránti érdeklődés felkeltessék és nekik alkalom szolgáltatassék arra, hogy a gyümölcsészeti tanfolyamokban némi kiképzést nyerjenek;

b) hogy a fatenyésztésnek, a fa nemesítésének és a gyümölcs értékesítésének feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben művelői, tanítómesterei és buzgó terjesztői legyenek.

A két tanfolyam mindegyikére külön-külön csak 12 lelkész fog az állam költségére felvé-

tetni és ezek egyenként 32 K. utazási általányt és napi 5 K. ellátási díjat kapnak.

Felhivatnak azok a lelkészek, akik ezen tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, — ha Budapestre folyamodnak, f. évi március hónap 10.-éig, ha pedig Kolozsvárra, március hónap 31.-éig bezárólag, közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakóhelye (vármegye, község), életkora, nyelvismerete, valamint az is felemlítendő, hogy a vidék, amelyen lakik, kedvező-e gyümölcstermesztésre.

Az a lelkész, aki ilyen tanfolyamon már részt vett, nem pályázhatik. Segédlelkészek sem vétetnek fel.

Az állami ellátási díj mellett felveendő lelkészekben kívül, fel fog még vétetni a két tanfolyam mindegyikére 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi március hónap 20.-áig terjesszék be hozzám.

Budapest, 1909. február hónap.

M. kir. földművelésügyi minister.

27770.

VIII. — 3. 1909. szám.

II.

Pályázati hirdetés**a Keszthelyen, Tordán és Kiszzebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.**

1. Keszthelyen (a m. kir. Gazdasági Akadémiánál) március hónap 22.-étől, 31.-éig,

2. Tordán (az állami Kertmunkás-Iskolánál) április hónap 15.-étől, 24.-éig,

3. Kiszzebenben (az állami faiskola területén) április hónap 28.-ától, május 7.-éig, gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő tanítók a faiskola-kezelésben és gyümölcsstermesztésben, úgy elméletileg, mint gyakorlatilag, kiképzést nyerjenek;

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett tanítók, a fatenyésztést és a gyümölcsstermesztést iskoláikban nagyobb sikerrel taníthassák és

c) hogy működésük helyén a gyümölcsstermesztéssel foglalkozó gazdáknak, a gyümölcsfák nemesítésében, kezelésében és gondozásában, valamint a gyümölcs értékesítését illetőleg, kellő útmutatást adhassanak.

Minden egyes tanfolyamra csak 16 tanító fog az állam költségére felvétetni és ezek egyenként 30 korona utazási átalányt és napi 4 korona ellátási díjat kapnak. Oly tanító, aki ily tanfolyamon már részt vett, vagy aki faiskolájáért földhitelintézeti pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben, akik gazdasági ismétlő-iskolát vezetnek, továbbá azok, akik oly járásból valók, amelyből ily tanfolyamon még egy tanító sem volt.

Felhivatnak azon gazdasági ismétlő-iskolai tanítók és faiskolát kezelő néptanítók, akik ezen tanfolyamokon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, ha Keszthelyre folyamodnak, f. évi március hónap 10.-éig, ha Tordára folyamodnak, f. évi március hónap 25.-éig, ha pedig Kiszzebenbe folyamodnak, folyó évi április hónap 10.-éig bezárólag, közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakóhelye (vármegye és község), életkora, nyelvismerete és faiskolában töltött eddigi működése, valamint a kezelésére bízott faiskola terjedelme is megjelölendő és ez adatok valósága, közvetlen iskolai hatósága által is igazolandó.

Az állami ellátási díj mellett felveendő tanítókon kívül, mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi március hónap 15.-éig, ugyancsak hozzám terjesszék be.

A tanfolyamot állami költségen végzett tanítók az országos gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos vagy helyettese jelenlétében, elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Budapest, 1909. évi február hónap.

M. kir földművelésügyi minister.

NEM-HIVATALOS RÉSZ.**„Serres Olivér“ körtefajta.**

Olivier de Serres; Olivier von Serres.

(8. sz. ábrával.)

Gyümölcsstermesztésünk egyik érezhető hiánya — a többek között — az is, hogy jobb fajta késő-téli körtéink nincsenek. Már pedig, amint ezt példák bizonyítják, ezekkel érhető el aránylag a legnagyobb haszon, amiért is kívánatos, hogy e hiányon mentől előbb segítve legyen és mi vigyünk ki ilyeneket, hogy a mostani visszas állapot megszűnjék.

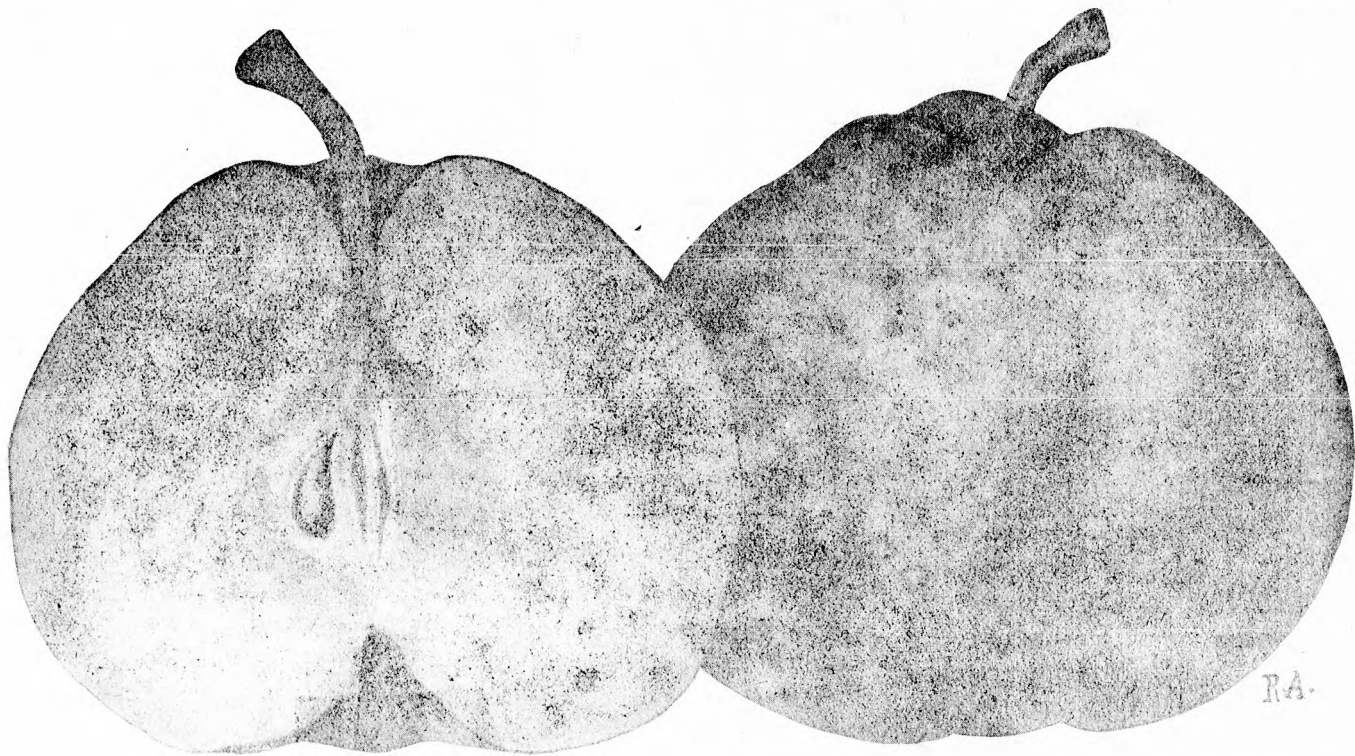
Elismerem, hogy ez nem éppen könnyű vállalkozás fog lenni; mert nem tekiutve sok egyebet, nálunk a legtöbb helyen nem éppen kedvez az égaj a téli körtének, amennyiben a száraz és aszályos nyár a télnek hirdetett körtefajtákat is idő előtt megérleli, úgy, hogy a tél utoljáig, vagy még azontúl: alig marad hírmondónak valami. Éppen e miatt kell nálunk ilyen valóban téli fajták után kutatni és a mi viszonyaink közé beillő fajtákat megtalálva, azokat tömeges termesztésre felhasználni. Ilyen szélesebb kísérletre érdemes fajta a „Serres Olivér körte“ is, amelynek ábráját mutatjuk be ezúttal az olvasónak. Eme jó téli körtét Boisbünd Rouenben nyerte magról és az 1619.-ben elhalt hírneves francia gazda: Serres Olivér neve alatt bocsájtotta forgalomba.

Fája. Lassú növésű, elég edzett, egészséges, korán, de csak idősebb korában bőtermő. Éves vesszői merevek, többnyire felfelé törek-

vők; rügyei nagyok, részben elálló, — emiatt szabályos alakok készítésére kevésbé alkalmas. Vad-alanyra oltva sem nő nagy fává; diszlik ugyan birsen is, ekkor azonban lassúbb növésű, úgy, hogy csak bokor-, orsógúla- vagy kisebb szárnyas-fák készítésére alkalmas. Tapasztalataim szerint legjobb vad-alanyra oltva természetes gúlafa, közepes törzsű gazdasági fa, vagy nagyobb fajta alakfa készítésére; mert ezeken mutatkozik a leghálátatosabbnak. Szokták ugyan némelyek korona-magasságban is oltani és mint szál as fát termesztetni. Erre azonban már azért sem igen alkalmas, mert magára hagyva rendszeren, szétterülő koronát alkot. Diszlésre megkívánja

oldalaira is levonuló lapos, széles barázdák környezik, miáltal alakja mintegy gerezdessé válik. Héja közepvastag, kissé érdes, bágyadtan fénylő; színe eleinte világos-zöld, értével zöldes-sárga, napos oldalán sötét-sárga, néha pirosas-sárga. Pontozata sűrű, fahéjszínű, elég szembetűnő. Rozsdamáz, kisebb-nagyobb szaggatott vonalakban, majd minden gyümölcsön feltalálható. Húsa sárgás-fehér, olvadó, édes-savanykás, kellemes fűszeres ízű. Leve bő, magháza körül többekévesse, mint majd minden savanykás ízű körte.

Érési ideje. December—január, hűvösebb vidékeken márciusig is eltart.

8. ábra.

a védett meleg fekvést, kissé nyirkos, erőteljes talajt, különben gyümölcsei fejletlenek maradnak és kövecsességre hajlandók; emiatt a bő öntözés iránt is nagyon hálátatos.

Gyümölcse. Középnagy, ritkán nagyobb is; két végén belapított gömbalakú, szabálytalan, néha bordás felületű. Kocsánya rövid, vagy félrövid, vastag, fás, bunkóban végződő. Szármélyedése mély és szűk, többnyire rozsdás mázzal becsapkodott; néha egy-egy húsos emelkedés által szabálytalaná téve. Kelyhe zárt, vagy félig nyílt; középnagy, felfelé álló szarúnemű osztványokkal. Kehelymélyedése szűk, majd tágas, elég mély, melynek oldalait a gyümölcs

Leírása. Bereczki, Gyüm. Vázl. III. 275. Leroy, Dict. de pomol. II. 477. Oberdieck, Illust. Handb. der Obstk. Nachtr. 181.

Társnevei nincsenek.

Észrevétel. Tekintve késői érését és hogy a gyümölcsök a szeleknek is elég jól ellentállanak; tekintve továbbá jó szállíthatóságát: mint asztali és piaci fajtát is mindazoknak ajánlom, akik eme fajtának fentebb részletezett tenyésztési feltételeit megadhatják; mert hiszem, hogy meg lesznek vele elégedve. Figyelmet érdemel eme körte már azért is, mivel nemcsak nagyban termesztésre fel van véve hazánk némely vidéke részére, hanem azért is, mivel ezt éppen ez időtájt

nagyobb tömegekben láthatjuk a székesfőváros előkelőbb esemege-üzleteiben, ahová mind külföldről kerül és meglehetősen magas áron értékesül. Már pedig, nagyon is jól megterem ez nálunk is, minélfogva érdemes ezt tömegesebben ültetni, gondosan ápolni, alkalmas helyen majdnem teljes érésig eltartani és csak azután eladás alá bocsátani, amidőn megfelelő áron értékesíthető.

Angyal Dezső.

Új bortörvényünk.

Új bortörvényünk, vagyis az 1908: XLVII. t.-c., amely az 1908. évi december hónap 17-ikén az Országos Törvénytárban kihirdettetett, az 1909. évi január hónap elsejével életbe lépett. Ezzel egyidejűleg régebbi bortörvényünk, nevezetesen az 1893: XXIII. t.-c. és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek hatályukat veszítették. Időközben, nevezetesen az 1908. évi december hónap 30-ikán 112,000/1908. szám alatt megjelent a földmivélsügyi minster rendelete is a törvény végrehajtása iránt és így az új törvény összes rendelkezései minden vonatkozásban kellőképpen megvilágítva állanak már előttünk és — bizonyos átmeneti intézkedések kapcsán — most már az összes rendelkezések hatályba lépnek, minthogy az ellenőrzés hathatósabba tétele végett elrendelt bornyilvántartások is kötelezőleg megkezdendők lesznek a folyó évi március hónap 1-étől.

Nagy és nehéz, de rendkívüli fontos, hatásokban pedig végtelenül üdvös munkálatok zárókövének tekinthetjük a bortörvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendeletet, amely úgy a hatóságokra, valamint a magánosokra, egy szívesen vett terhet ró: a borhamisítás és a hamisított bor forgalomba hozatalának megakadályozásában való közös részvétel kötelességét.

Az új bortörvény célzata a régibbel teljesen azonos; a különbség a kettő között az, hogy 15 év tapasztalatai alapján az új törvényben pontosabban, határozottabban és részletesebben lehetett megvonni azt a határt, amely a természetes, valódi borokat a mesterséges, hamisított boroktól elválasztja és több oly intézkedés volt felvehető, amelynek szükségességére éppen a gyakorlati életből merített tapasztalatok vezették reánk kormányunkat és törvényhozásunkat.

Mindenki, aki közgazdasági érdekeinket szíven viseli, a legigazibb örömmel üdvözlí az új törvényt és a vonatkozó rendeletet; de viszont

mindnyájunknak minden erőnkől rajta kell lenni, hogy a törvény célzata: a borhamisítás kiirtása valóban eléressék, ami csak úgy lehetséges, ha se magunk nem jövünk összeütközésbe a törvénnyel, se azt nem tőrjük, hogy bárki is, — noha titkolva, — ezt cselekedhesse, vagyis ha irgalmatlanul igyekezőnk a visszaélésekről lerántani a leplet és ezzel megkönnyíteni azt, hogy a törvénynek minden vonalon és összes vonatkozásaiban teljes érvény szereztessek.

E végett azonban a legelső teendőnk az, hogy megismerkedjünk a törvénnyel, különösen pedig annak ama részével, amely a megengedett és a tiltott cselekmények elkövetéséről szól. Ezt célozzák az alábbi sorok, amidőn a legfőbb rendelkezéseket felsorolják.

A törvény szerint „bor“ elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, amely *kizárólag* a szőlőléből (szőlőmustból) erjesztés útján állítottatott elő; másféle italokat tehát se így elnevezni, se e néven raktározni és forgalomba hozni nem szabad.

A törvény tehát bármiféle borsaporítást határozottan eltilt, de részletesen szabályozza azokat a megengedett eljárásokat is, amelyek az okszerű pincekezelés szempontjából szükségesek. Ezek szerint:

Mustot bepárolni, befőzni csak akkor szabad, ha *édes ürmös* bort készitünk, ürmönek és e célra szokásos más fűszereknek hozzáadásával; ürmönélkül befőzéssel édes bort készíteni nem szabad. A *tokaji* borvidék egész területén azonban (akár hegyi, akár síkfekvésben termett) *mustnak* főzés és bepárologatás útján való *besűrítése* feltétlenül *tilos*; itt tehát főtt ürmöst sem szabad készíteni.

Mustot és bort szabad *kénezni*, de csak „tisztá“ kénnel; a kénben idegen anyagok, (pl. arzén, fűszerek, stb.) tehát nem lehetnek. *Túlságos kénezés* azonban, — mint ártalmas — *kerülendő*; e tekintetben a közegészségügyi törvények és szabályok is figyelembe veendőek, hogy azokkal összeütközésbe ne jöjjünk.

Túlságosan savanyú bor *savtalanítása* csak tiszta lecsapott (precipitált) szénsavas mésszel szabad; tehát nem alkalmazhatók: márványhulladék és márványpor, kréta és egyéb nem tiszta szénsavas mészből álló anyagok. De a savtalanítás helyett *ajánlatosabb a lágyabb borral való összeházasítás*.

Derítésre megengedett derítő anyagok: a vizahólyag, a zselatin, a cersav (tannin), a tojás-

fehérje, a tej, a kazein, a spanyolföld és a kaolin (porcellánföld).

A bor színének javítása végett az égetett cukor (karamel) és a szaflor használata van megengedve; de a tokaji borvidéken termett boroknál ez anyagok használata is *el van tiltva*.

A hibás bor vagy must tisztítása tiszta csontszénnel vagy faszénnel meg van engedve; a csontszén azonban sósavval legyen megtisztítva. E szerekkel a hibás bor csúnya, vernyeges színe vagy kellemetlen szaga szüntethető meg, mert ezek az összekeverés után leülepedő szerek a kellemetlen színt vagy szagot okozó anyagokat magukba veszik és azokat a leülepedésre következő fejtéskor az üledékben magukkal viszik.

Állott ízű bor ízét szabad javítani tiszta folyékony szénsavból fejlődő szénsav-gáznak bevezetésével.

Borélesztő pedig a must helyes erjesztése, vagy a bor áterjesztése végett szintén használható.

Ürmösbor nemcsak főtt musttal készíthető, (kivéve a tokaji egész borvidék területén termett összes borokat), hanem főzés nélkül is örömmel és az ürmöshöz szokásos más fűszerekkel (közönséges és ráé ürmös borok); de se cukor, se szesz, se a borkezelésnél tiltott anyagok alkalmazása nincs itt se megengedve.

Must vagy bor más bor friss törkölyére vagy friss seprőjére felönthető, javítás vagy áterjesztés végett, de a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére, se más borvidéken termett, se a tokaji borvidéken síkfekvésű vagy homoktalajú szőlőben termett mustot vagy bort felönteni nem szabad.

A must és bor fejtése, szűrése, hevítése (pasztörözése) és a tartósság biztosítására szolgáló oly műveletek meg vannak engedve, amelyekkel degen anyagok nem jutnak a mustba, vagy a borba.

Szőlőmustot és bort összeházasítani szabad; de tilos ezekkel törkölybort vagy gyümölcsbort vagy ezek mustját összeházasítani. Tokaji borvidéken termett hegyi bort a borvidék határán kívül csakis ugyanilyen származású borral szabad összeházasítani; tehát se külföldről vagy más hazai borvidékről való, se a tokaji borvidék határában síkfekvésű vagy homoktalajú szőlőben termett, vagy a hegyi szőlők u. n. másodtermésél szűrt musttal vagy borral nem szabad azt összeházasítani. Ha a tokaji borokat más borvidéken egyéb borokkal házasítanak össze, az

többé mint tokaji bor nem szerepelhet, tehát semmi oly névvel nem nevezhető, amely a tokaji borvidéki származásra emlékeztethet.

A bor szeszezése erősen korlátozott. Nevezetesen a szesz használata csak az okszerű pincekezelésnél elismert eljárások korlátai közt (pl. hordó és palack tisztítására, bizonyos borderítő szerek elkészítésére, hibás vagy beteg bor kezelésére), engedtetik meg, de csak legalább 95%-os raffinált szesszel vagy tiszta borpárlattal (igazi konyakkal) és csak oly mértékben, hogy ez úton 1 térfogatszázaléknál több szesz ne kerülhessen a borba. Tisztán csak a szesztartalom emelése végett történő bármilyen szeszezés tiltva van.

(Folytatjuk.) Dr. György I.

Gyümölcsészeti szakosztályunk februári gyűlése.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület gyümölcsészeti szakosztályának az 1909. évi február hónap 11-ikén d. u. 4 órakor tartott gyűlése az egyesület helyiségeiben (Budapest, IV., Koronaherceg-u. 16. sz.) a szokott érdeklődéssel folyt le.

A gyűlésen dr. Liphay Sándor orsz. képviselő, szakosztályi alelnök elnökölt; előadó volt: Angyal Dezső kir. tanácsos, budapesti kertészeti tanintézeti igazgató.

A napirend értelmében elsőben is Angyal Dezső tett jelentést a vasúti állomásokon való gyümölcs-árusítások ügyében kiküldött bizottság munkálatairól, amelyek folyamatban vannak, de még több tekintetben kiegészítést igényelnek, amiért is részletes jelentést és javaslatot egy későbbi alkalommal fog a bizottság bemutatni. — Tudomásul vétetett.

Következett dr. György István kertészeti tanintézeti tanár tanulmánya a gyümölcsértékesítés köréből, amelynek kapcsán szóló részletesen fejtegetvén azt a tapasztalatot, amely szerint népünk a kerti terményeket, nevezetesen a zöldségféléket és a gyümölcsöket, mint táplálékokat, nem részesíti érdemük szerint figyelemben, arra a következtetésre jut, hogy a nyers gyümölcs fogyasztásának fokozása mellett az olcsó, népies konzervek készítését is be kellene vezetni és a nép előtt ezeket ismeretessé tenni. Igen sok selejtes és hullott gyümölcsöt meg lehetne ez úton menteni és az élelmezés céljaira felhasználni, holott ma ezek elvesznek vagy elpocsékolódnak. Kifejtvén mindazokat az okokat, amelyek következtében az egészen olcsó és egyszerű népies konzervek készítése sehogyan sem illeszthető be a konzerv-gyárak működési körébe, úgy véli, hogy ilyenek készítése a háziipari foglalkozások keretében volna legcélszerűbben végezhető mindama vidékeken, ahol a gyümölcs tömegesen terem és ahol a selejtes gyümölcs egyébként nem érté-

nagyobb tömegekben láthatjuk a székesfőváros előkelőbb esemege-üzleteiben, ahová mind külföldről kerül és meglehetősen magas áron értékesül. Már pedig, nagyon is jól megterem ez nálunk is, minélfogva érdemes ezt tömegesebben ültetni, gondosan ápolni, alkalmas helyen majdnem teljes érésig eltartani és csak azután eladás alá bocsátani, amidőn megfelelő áron értékesíthető.

Angyal Dezső.

Új bortörvényünk.

Új bortörvényünk, vagyis az 1908: XLVII. t.-c., amely az 1908. évi december hónap 17-ikén az Országos Törvénytarban kihirdettetett, az 1909. évi január hónap elsejével életbe lépett. Ezzel egyidejűleg régebbi bortörvényünk, nevezetesen az 1893: XXIII. t.-c. és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek hatályukat veszítették. Időközben, nevezetesen az 1908. évi december hónap 30-ikán 112,000/1908. szám alatt megjelent a földmivelésügyi minister rendelete is a törvény végrehajtása iránt és így az új törvény összes rendelkezései minden vonatkozásukban kellőképpen megvilágítva állanak már előttünk és — bizonyos átmeneti intézkedések kapcsán — most már az összes rendelkezések hatályba lépnek, minthogy az ellenőrzés hathatósabba tétele végett elrendelt bornyilvántartások is kötelezőleg megkezdendők lesznek a folyó évi március hónap 1-étől.

Nagy és nehéz, de rendkívüli fontos, határukban pedig végtelenül üdvös munkálatok zárókövének tekinthetjük a bortörvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendeletet, amely úgy a hatóságokra, valamint a magánosokra, egy szívesen vett terhet ró: a borhamisítás és a hamisított bor forgalomba hozatalának megakadályozásában való közös részvétel kötelességét.

Az új bortörvény célzata a régibbel teljesen azonos; a különbség a kettő között az, hogy 15 év tapasztalatai alapján az új törvényben pontosabban, határozottabban és részletesebben lehetett megvonni azt a határt, amely a természetes, valódi borokat a mesterséges, hamisított boroktól elválasztja és több oly intézkedés volt felvehető, amelynek szükségességére éppen a gyakorlati életből merített tapasztalatok vezették reánk kormányunkat és törvényhozásunkat.

Mindenki, aki közigazdasági érdekeinket szíven viseli, a legigazibb örömmel üdvözli az új törvényt és a vonatkozó rendeletet; de viszont

mindnyájunknak minden erőnkől rajta kell lenni, hogy a törvény célzata: a borhamisítás kiirtása valóban eléressék, ami csak úgy lehetséges, ha se magunk nem jövünk összeütközésbe a törvénnyel, se azt nem tűrjük, hogy bárki is, — noha titkolva, — ezt cselekedhesse, vagyis ha irgalmatlanul igyekezzünk a visszaélésekről lerántani a leplet és ezzel megkönnyíteni azt, hogy a törvénynek minden vonalon és összes vonatkozásaiban teljes érvény szereztessék.

E végett azonban a legelső teendőnk az, hogy megismerkedjünk a törvénnyel, különösen pedig annak ama részével, amely a megengedett és a tiltott cselekmények elkövetéséről szól. Ezt célozzák az alábbi sorok, amidőn a legfőbb rendelkezéseket felsorolják.

A törvény szerint „bor“ elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, amely *kizárólag* a szőlőléből (szőlőmustból) erjesztés útján állítottott elő; másféle italokat tehát se így elnevezni, se e néven raktározni és forgalomba hozni nem szabad.

A törvény tehát bármiféle borszaporítást határozottan eltilt, de részletesen szabályozza azokat a megengedett eljárásokat is, amelyek az okszerű pincekezelés szempontjából szükségesek. Ezek szerint:

Mustot bepárolni, befőzni csak akkor szabad, ha *édes ürmös* bort készítünk, ürmönek és e célra szokásos más fűszereknek hozzáadásával; ürmönélkül befőzéssel édes bort készíteni nem szabad. A *tokaji* borvidék egész területén azonban (akár hegyi, akár síkfekvésben termett) *mustnak* főzés és bepárolgatás útján való *besűrítése* feltétlenül *tilos*; itt tehát főtt ürmöst sem szabad készíteni.

Mustot és bort szabad *kénezn*, de csak „tisztá“ kénnel; a kénben idegen anyagok, (pl. arzén, fűszerek, stb.) tehát nem lehetnek. *Túlságos kénezés* azonban, — mint ártalmas — *kerülendő*; e tekintetben a közegészségügyi törvények és szabályok is figyelembe veendőek, hogy azokkal összeütközésbe ne jöjjünk.

Túlságosan savanyú bor *savtalanítása* csak tiszta lecsapott (precipitált) szénsavas mésszel szabad; tehát nem alkalmazhatók: márványhulladék és márványpor, kréta és egyéb nem tiszta szénsavas mészből álló anyagok. De a savtalanítás helyett *ajánlatosabb a légyabb borral való összeházasítás*.

Derítésre megengedett derítő anyagok: a vízahólyag, a zselatin, a csersav (tannin), a tojás-

fehérje, a tej, a kazein, a spanyolföld és a kaolin (porcellánföld).

A bor színének javítása végett az égetett cukor (karamel) és a szaflor használata van megengedve; de a tokaji borvidéken termett boroknál ez anyagok használata is *el van tiltva*.

A hibás bor vagy must tisztítása tiszta csontszénnel vagy faszénnel meg van engedve; a csontszén azonban sósavval legyen megtisztítva. E szerekkel a hibás bor csúnya, vernyeges színe vagy kellemetlen szaga szüntethető meg, mert ezek az összekeverés után leülepedő szerek a kellemetlen színt vagy szagot okozó anyagokat magukba veszik és azokat a leülepedésre következő fejtéskor az üledékben magukkal viszik.

Állott ízű bor ízét szabad javítani tiszta folyékony szénsavból fejlődő szénsav-gáznak bevezetésével.

Borélesztő pedig a must helyes erjesztése, vagy a bor áterjesztése végett szintén használható.

Ürmösbort nemcsak főtt musttal készíthető. (kivéve a tokaji egész borvidék területén termett összes borokat), hanem főzés nélkül is ürmössel és az ürmöshöz szokásos más fűszerekkel (közönséges és rác ürmös borok); de se cukor, se szesz, se a borkezelésnél tiltott anyagok alkalmazása nincs itt se megengedve.

Must vagy bor más bor friss törkölyére vagy friss seprőjére felönthető, javítás vagy áterjesztés végett, de a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére, se más borvidéken termett, se a tokaji borvidéken síkfekvésű vagy homoktalajú szőlőben termett mustot vagy bort felönteni nem szabad.

A must és bor fejtése, szűrése, hevítése (pasztörözése) és a tartósság biztosítására szolgáló oly műveletek meg vannak engedve, amelyekkel degen anyagok nem jutnak a mustba. vagy a borba.

Szőlőmustot és bort összeházasítani szabad; de tilos ezekkel törkölybort vagy gyümölcsbort vagy ezek mustját összeházasítani. Tokaji borvidéken termett hegyi bort a borvidék határán belül csakis ugyanilyen származású borral szabad összeházasítani; tehát se külföldről vagy más hazai borvidékről való, se a tokaji borvidék határában síkfekvésű vagy homoktalajú szőlőben termett, vagy a hegyi szőlők u. n. másodterméséből szűrt musttal vagy borral nem szabad azt összeházasítani. Ha a tokaji borokat más borvidéken egyéb borokkal házasítanak össze, az

többé mint tokaji bor nem szerepelhet, tehát semmi oly névvel nem nevezhető, amely a tokaji borvidéki származásra emlékeztethet.

A bor szeszese erősen korlátozott. Nevezetesen a szesz használata csak az okszerű pincekezelésnél elismert eljárások korlátai közt (pl. hordó és palack tisztítására, bizonyos borderítő szerek elkészítésére, hibás vagy beteg bor kezelésére), engedtetik meg, de csak legalább 95%-os raffinált szesszel vagy tiszta borpárlattal (igazi konyakkal) és csak oly mértékben, hogy ez úton 1 térfogatszázaléknál több szesz ne kerülhessen a borba. Tisztán csak a szesztartalom emelése végett történő bármi szeszezés tiltva van.

(Folytatjuk.) Dr. Győry I.

Gyümölcsészeti szakosztályunk februári gyűlése.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület gyümölcsészeti szakosztályának az 1909. évi február hónap 11-ikén d. u. 4 órakor tartott gyűlése az egyesület helyiségeiben (Budapest, IV., Koronaherceg-u. 16. sz.) a szokott érdeklődéssel folyt le.

A gyűlésen dr. Liphay Sándor orsz. képviselő, szakosztályi alelnök elnökölt; előadó volt: Angyal Dezső kir. tanácsos, budapesti kertészeti tanintézeti igazgató.

A napirend értelmében elsőben is Angyal Dezső tett jelentést a vasúti állomásokon való gyümölcs-árúsítások ügyében kiküldött bizottság munkálatairól, amelyek folyamatban vannak, de még több tekintetben kiegészítést igényelnek, amiért is részletes jelentést és javaslatot egy későbbi alkalommal fog a bizottság bemutatni. — Tudomásul vétetett.

Következett dr. Győry István kertészeti tanintézeti tanár tanulmánya a gyümölcsértékesítés köréből, amelynek kapcsán szóló részletesen fejtegetvén azt a tapasztalatot, amely szerint népünk a kerti terményeket, nevezetesen a zöldségféléket és a gyümölcsöket, mint táplálékokat, nem részesíti érdemük szerint figyelemben, arra a következtetésre jut, hogy a nyers gyümölcs fogyasztásának fokozása mellett az olcsó, népies konzervek készítését is be kellene vezetni és a nép előtt ezeket ismeretessé tenni. Igen sok selejtes és hullott gyümölcsöt meg lehetne ez úton menteni és az élelmezés céljaira felhasználni, holott ma ezek elvesznek vagy elpocsékolódnak. Kifejtvén mindazokat az okokat, amelyek következtében az egészen olcsó és egyszerű népies konzervek készítése sehogyan sem illeszthető be a konzerv-gyárak működési körébe, úgy véli, hogy ilyenek készítése a háziipari foglalkozások keretében volna legcélszerűbben végezhető mindama vidékeken, ahol a gyümölcs tömegesen terem és ahol a selejtes gyümölcs egyébként nem érté-

kesíthető. E tekintetben sokat tehetnének a megalkuló szövetkezések, ha ugyanis ezt az ügyet is felvennék munka-programjukba. Lényegesen megkönnyítené a kérdés megoldását, ha lenne olyan szervünk, amely e célra teljesen berendezett laboratóriumában és csak a célt szolgáló személyzetével, az értékesítés egyéb ügyével kapcsolatban, különlegesen a konzerveknek és tehát a népies konzerveknek ügyét is hivatva volna szolgálni; ez irányokban tehát kísérletezne, ellenőrizne, kezdeményezne, irányítana és ha kell: oktatna is. A m. kir. Kertészeti Tanintézet mindenkor igyekezett ez irányban is hatni, de főképpen egyéb hivatásos teendőinek sokfélesége és nagy sokasága miatt e kérdéssel állandóan és rendszeresen nem foglalkozhatik. Az elmúlt évben Angyal Dezső tanintézeti igazgató engedélye és intézkedése folytán, szőlő javaslatára, egyes olcsó gyümölcsíz, (lekvárok) próbaszerű készítésére tettek kísérletek. Ez ízek készítésével azt akarta szőlő megkísérelni: vajjon nem lehetne-e a drága adóval terhelt cukor helyett olcsóbb anyagokkal úgy ízesíteni a selejtes gyümölcsökből készített egyszerű konzerveket, hogy azok olcsóbbá lennének, a nélkül azonban, hogy használhatóságukból és tápláló-értékükből ez által veszítenének. A próbák végzésénél szőlőnek lényeges segítségül volt Raab Alajos kertészeti tanintézeti főkertész, aki a munkák végrehajtásánál szívesen segédkezett és a felügyeletet teljesítette. A készített próbákból szőlő bemutat néhányat megízlelés, megbíralás és hozzászólás végett, kérvén azokat csak előzetes próbák termékeinek, nem pedig a forgalomra már alkalmasnak és érdemesnek vélt készítményekül tekinteni. A II. sz. készítmény: almából almalével főzött és besűrített íz, amely a sűrű bélések és a kocsonyák közt foglal helyet; a III. számú: szőlőmusttal készített hasonlatos almaíz; az V. számú: almából és körtéből keverten készült kocsonya-íz, vagyis a megfőzött és kisajtolt gyümölcsöknek besűrített leve, (Obst-Kraut mintájára); a IX. számú: almakása, főtt sárgarépa levéllel összefőzve. Ez utóbbit különösen figyelembe ajánlja, amelyet olcsósága és egyszerűsége jellemez. éppen úgy, mint a cukorrépával készített hasonlatos ízet is.

E készítményeken kívül Győry István még egy újabb magyar ipari készítményt mutatott be, nevezetesen a hírneves angol (jam-ek) dzsem-ek mintájára készült cukrozott gyümölcsíz, amelyet kérésére a Kecskeméti Konzervgyár készített, nem ugyan az eredeti angol recipék szerint, amelyek rendelkezésre nem állottak, hanem célszerűnek látszó más módokon. E készítményekben benne van a gyümölcsnek a leve, húsa, héja, sőt esetleg magva is, bőséges cukor jelenlétében. A készítmények igen szépek, mutatósak és állomány tekintetében a lé-ízek, vagyis a kocsonyák és a bélések közt foglalnak helyet; a szétfőzött gyümölcsök darabjai kocsonyás édes anyagban vannak eloszolva, amitől az egésznek sajátos márványos külseje van. Némileg hasonla-

tos ezekhez az a kajszi-íz, amelyet az át nem tört barackból szoktak sűrű cukorral készíteni. A kecskeméti gyár bemutatott jam-készítményei: ringló-szilvából, vörös áfonyából, kajszi- és őszibarackból és narancsból állanak. Ezekon kívül bemutat szőlő egy szép almakocsonya-készítményt a Kertészeti Tanintézetből, továbbá összehasonlítás végett eredeti londoni jam-eket (dzsem-eket) és pedig: Vörös-szilvából (Red plum jam), Arany szilvából (Golden plum jam), Victoria-szilvából (Victoria plum jam), Ringló-szilvából (Greengage jam), köszmétéből (Gooseberry jam) és egy angol narancs-íz (Orange Marmelade). Az angol dzsemek bemutatását a nagymélt. földművelésügyi minister úrnak kell köszönni, akinek hozzájárulása és engedélye alapján hozatta azokat Londonból r. Molnár István ministeri tanácsos úr és szíves volt a Kertészeti Tanintézetnek tanulmányozás végett átengedni.

A szakosztály tagjai, Czobor László, Magyar Kázmér, Angyal Dezső, Liptó Sándor, Kardos Árpád és mások szakszerű hozzászólásai után a bemutatott készítményeket megízlelve, úgy találták, hogy a népies gyümölcsíz (lekvárok) közt igen finom az V. számú, de nagyon jól használhatók és figyelemre méltók a III., II. és IX. számúak is, amiért óhajtandó, hogy azokkal további kísérletezések és tanulmányok végeztesse és e tekintetben a szakosztály az egyesület választmánya útján a nagymélt. földművelésügyi minister úrhoz óhajt kérésével fordulni. — A magyar dzsemekről pedig kijelenti a szakosztály, hogy azok jóság és szépség tekintetében kiállják a versenyt az angol készítményekkel, amiért is örömmel látja, hogy ez utóbbiak helyett a jövőben egyenlő értékű magyar készítmények jönnek a forgalomba, amelyeknek terjesztését melegen óhajtja.

Ezután Pecz Ármán faiskola-tulajdonos tett előterjesztést amaz óhajtásokról, amelyeket a hazai faiskola-tulajdonosok az egyesület útján a nagymélt. földművelésügyi minister úrhoz eljuttatni kérnek, annál inkább, mert a szakosztálynak régebbi tárgyalásai alapján az egyesület választmánya az 1908. év elején már ez ügyben a faiskola-tulajdonosok óhajtásai mellett foglalt állást. A beadványban a faiskola-tulajdonosok a következőket kérik: 1.) A magán-faiskolák állami támogatását kérik oly módon, hogy az állami és egyéb közszükségletek fedezésére való fák beszerzése alkalmával a hazai faiskolák megrendeléseket és előzetes megbizatásokat kapjanak; 2.) Az állami faiskoláknak fokozatos felhagyását kérik, abban a mértékben, amint a magán-faiskolák a megbizatások alapján a szükségletet kielégíteni képesek és alkalmasoknak bizonyulnak; 3.) A vármegyékben nem faiskoláknak, hanem várnegyei mintakerteknek létesítését kérik; 4. Az egyértelmű megállapodások végett szakértekezlet egybehívását kérelmezik. — A szakosztály, hosszas eszmecsere után, a benyújtott indítványt pártolólág terjeszti a választmány elébe.

Végül Angyal Dezső különböző gyümölcsöket mutatott be; nevezetesen a dr. Fischer Samu tagtárs nógrádverőcei gyümölcsöséből: *Zuccamaglio* nevű almafajtát, amely márc. — ápr. — ig jól elmaradó, igen szép csúcsos alakú és a közepesnél jóval nagyobb, szép sárga színű alma; fája — Fischer S. dr. közlése szerint — korán és bőven terem, a talajban nem válogat, jó növéssé, a *Fusicladium* gomba nem igen bántja. A gyümölcs igen könnyű húsú, savanykás, kellemes ízű. Értékes asztali fajta. — Bemutat továbbá Wachsmann Albert tagtárs borgó-prundi gazdag fajtagyűjteményéből néhány *Northern Spy* nevű almát, amely közepes nagyságú, jó minőségű, mutatós gyümölcs, egyik oldalán pirosas színezettel; fáját a vértetűnek ellentállónak mondják. — Ugyancsak bemutat Arad-vármegyében termelt *Jonathán* almákat, amelyek ott túlnagyra fejlődtek; igazában azonban ez a fajta a húsebb, csapadékos vidékekre való, mert meleg és száraz helyen fáját a lisztharmat erősen bántja, és gyümölcsei is foltosodásra hajlandók lesznek.

A következő gyűlés: 1909. március hónap 10-ikén d. u. 4 órára tüzetett ki, amikor tárgyalás alá kerülnek: A vasúti gyümölcs-úsitás ügye. A jeges almáról jelentés. Indítványok és gyümölcs-bemutatók. (Gy—y.)

Vegyes közlemények.

(Gy.) **Házinyúlak** — ingyen. Ingyen oszt ki tenyésztési célokra nyulakat a „Házinyúl-tenyésztés és Értékesítés” című házinyúl-tenyésztési szaklap kiadóhivatala, Csillaghegyen, Budapest mellett, a házinyúl-tenyésztés népszerűsítése céljából. Pusztán azt köti ki, hogy az utódokból egynéhány példány visszaszolgáltassék. A lapot Auffenberg János tanár szerkeszti, főmunkatársa Andrássovich Géza, akinek nyúl-tenyésztésről írott cikkei lapunk előző évfolyamaiban megjelentek. A lap előfizetési ára egy évre 4 korona, félévre 2 korona.

(Gy.) **Egyiptomi hagyma Európában.** Az egyiptomi hagyma évről-évre nagyobb tömegekben lepi el az európai piacokat. Ennek oka az, hogy Egyiptomban a hagymatermesztésre igen kedvezők a körülmények. 1907-ben Alexandria kikötőjéből 1.149,120 zsák hagymát szállítottak el Európába, ami súlyban kifejezve, közel 600,000 métermázsát tett ki. Ez természetesen azt jelenti, hogy Európában ugyanennyivel kevesebb hagymát lehetett termeszteni.

(Gy.) **Folyékony oltóviaszk.** A hidegen folyó oltó-viaszkkal szaporábban megy a munka, ezért többnyire ezt használják. A készítésre sokféle előírás van, de a gyanta és a borszesz egyikből se hiányzik; a merevség ellensúlyozására pedig többnyire a viasz szolgál. Egy bevált előírás szerint a következő anyagok szükségesek a készítéshez: 1 klg. hegedűgyánta, $\frac{1}{8}$ klg. viasz, 2 evőkanálnyi terpentint és mintegy $\frac{1}{4}$ liternyi.

borszesz; a borszesz lehet közönséges, égetni való denaturált szesz is. A készítés a következő: Ócska főzőedényben (fazékban) lassú tűzön meg kell olvasztani előben a hegedűgyántát (kolofóniumot), ha megolvadt, hozzáadjuk a viaszot és ha ez is megolvadt, a terpentint is — folytonos kevergetés közben, Ezután a fazekat a tűzről levesszük, vízbe állítjuk és ha kicsikét hűlt, kevés szeszt csurgatunk bele; ha ez erősen felforr, úgy a keverék még nagyon meleg és egy keveset várni kell, míg a szeszt belekeverhetjük; de addig ne várjunk, még a tömeg nagyon megvastagszik, mert akkor a szeszszel nem elegyíthető jól. Ha jól sikerült a készítés, akkor egy kevés kész oltóviaszk a vízbe belecsurgatva a teljes lehülés után még jól kenhető; ha nem lenne ilyen, úgy még kevés szeszszel kell elegyíteni.

Szerkesztői üzenetek.

N. P. Vác; **P. B. Kolozsvár;** **B. J. Budapest;** **Gy. A. Kiskínhalas;** **Cs. I. Gurahonc.** A kéziratokat közönnettel vettük és minelyt lehet: közölni fogjuk.

F. J. Cservenka. Ingyen nem kaphatja. Nagyban tenyésztek a debreceni Gazdasági Akadémia gazdaságában; tehát onnan tessék a megszerzés iránt tudakozódni. Ha ott nem volna kapható, tessék Biró Pál kertészhez fordulni, Debrecenbe. A termetermesztésről lapunknak több évfolyamában jelent meg rövid közlemény, de a természeti eljárás részletes leírásban nem jelent meg.

P. J. Bánlak. A szőlővesszőket ugyan jobb termőkérőkről szedni, mert így a bőtermőséget és a fajtaazonosságot is legbiztosabban lehet ellenőrizni, de azért még nem termő fiatal tőkéről szedett vesszők is alkalmasak a szaporításra; ezek ugyanarra az időre fognak teremni, ha helyesen metszik.

Cs. I. Dés. A következő helyekről tessék a gazdasági és kertészeti magyar könyvek jegyzékét meghozatni: „Patria”-nyomda könyvkiadó vállalata, Budapest, IX., Üllői-út 25.; Vitéz A. könyvkereskedése, Kassa; Telegdy Lajos könyvkereskedése, Debrecen. Orvosi növényeket ismertető művek a következők: Páter Béla. *A gyógy-növények természetése* (10 rajzzal); megjelent az Erdélyrészi Gazdasági Egyetel könyvkiadó-vállalatában; ára 1 korona. Régebbi könyvek: Detsinyi Frigyes. *A gyógynövények műveléséről.* Borsodi Miksa, *Gyógynövények gazdák használatára* Neruda Nándor, *Utasítás a gyógynövények szedéséről és szárításáról* illetoleg. A Természettudományi Közlöny 1906. évfolyamában Ströcker Alajos írt igen becses ismertetést *Orvosi növények gyűjtése* címen. Ugyanott az 1896. évfolyamban Schilberszky Károly ismertette az eddigi hazai szakirodalom méltatásán kívül a legjelesebb külföldi műveket.

G. T. Budapest. Az apró fügecskék lehullásának oka a nagy szárazság és a talaj soványsága lehet. Tessék nyáron át bőven öntözni.

M. D. Gárdony. Az Angoulême-i hercegnő, Serres Olivér, a Jozefina, a Guyot Gyula mind igen érdemes körtefajták; megérdemlik a tömeges termesztést. Úgy ezek, valamint az Esperen-ber amot is alkalmasak birsalanyra; noha a Guyot Gyula kissé gyengén neveli a fáját. De ha ott — tapasztalás szerint — a birs jól díszlik, úgy mindegyik mehet a birsen. Az Esperen-ber gamot helyett inkább ajánla ank a Téli esperest, vagy még jobban az Önnél szépe. fejlődő Nemes krasszánt.

O. I. Budapest. **Zs. Kiskúndorozsma.** **V. M. Huszt.** **H. J. Orosháza.** **S. Nemespátró.** **T. L. Debrecen.** **J. S. Budapest.** Levelet rtunk.

Többeknek helyszüke miatt a jövő számban válszolunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

Nagyobb hirdetések	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona			
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2	300	200	100	40	„kövér betűvel”	8
1/4	150	100	50	20	3-szori közlés után 20% engedmény.	
1/8	75	50	25	10	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	fél-áron

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet.
A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt.

FAISKOLA-CIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorták, díszbokrok, fenyőtélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánljuk.

PECZ ÁRMIN

CS. és KIR. UDV. MŰKERTÉSZ ÉS FAISKOLA-TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Újdonság

Szabadalmazva.

ÜVEGHÁZI és MELEGÁGYI ABLAKKERET

vasból és falécből szerkesztve, tehát elpusztíthatatlan, 1 m. széles, 1.50 m. hosszú, darabja csak 5 K 50 f. A keretek tetszés szerinti más méretekben kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve kapható:

TÖRÖK IÓZSEF szabadalm. üvegházi és melegágy-keretgyárban
SZEPE-S-MINDSZENTEN Szepes-megye.

Vas és fa elpusztíthatatlan.

A gyümölcsfák téli permetezéséhez

100 liter vízre szükséges:

1 1/2 klg. kénmáj á 64 fill. = 96 fillér,

vagy a kénmáj helyett:

5 klg. gyümölcsfa-karbolineum á 60 fill. = 3 K.

Használati útastást ingyen és bérmentve küld

MAYERFI ZOLTÁN

permetezőanyag-gyára Kecskeméten.

Nemes gyümölcsfa-oltványok.

Unghváry László szőlő-telepén és gyümölcsfa-iskolájában (Cegléd, Pestm.) 1909. év tavaszán nagyobb mennyiségű (600—700 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra 1—4 éves példányokban a következő gyümölcsnemekből: körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, eper, birs, lasponya, dió, ribizke, málna, szomorúalma, szomorúeper, gömb és piramis-akác stb. Ezek árai minőségük szerint (1—4 évesek) 60—100 fill. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték (vadcsemeték) a következőkből: körte, alma, birs, cseresznye, doucin, saj-meggy (Prunus Mahaleb) mandula, Prunus Myrabolana; ezek árai erősségük szerint 100 dbként 1 kor. 20 fillértől 5 kor.-ig, 1000-ként 12 kor.-tól 40 koronáig. Ezenkívül áthatlan sövénykerítésre alkalmas lepényfa (Gleditschia) és akácfa-csemeték 1—3 é. minős. és igen nagy mennyiségben kaphatók. (Készlet 2 mill.) Ennek ára 1000 dbként 6 kor.-tól 14 koronáig. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege-szőlőveszsző, úgy sima, mint gyökeres minőségben szintén megrendelhető és pedig a sima 1000 dbonként 5 kor.-tól 20 kor.-ig, a gyökeres pedig 36 koronától 60 koronáig.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve kuldetik.

GÜRTLER

KERTÉSZETE

csász. és királyi udvari szállító
 :: MISKOLC. ::

Sürgönyeim :
 GÜRTLER.
 MISKOLC.

Díszes árjegyzék kívánatra póstafordultával.

Gyűjtemény. A)

20 legjobb főzelékmag, 10 legbecsesebb virágmag. Kisebb kertekbe teljesen elegendő mennyiségben.

3.50 korona.

Gyűjtemény. C)

25 legjobb főzelékmag, tartalmazza az összes fajtákat, a melyek kis kertbe szükségesek.

2.50 korona.

Gyűjtemény. B)

40 legjobb főzelékmag, 20 legbecsesebb virágmag. Nagyobb kertekbe teljesen elegendő mennyiségben.

6.— korona.

Gyűjtemény. D)

40 legjobb főzelékmag, bő adagban, egy nagyobb kert beültetésére teljesen elegendő.

4.50 korona.

A három legkorábbi és legfinomabb paradicsom :

Express, **Président Roosevelt,** **Alice Roosevelt.**

Ezeknek tüzetes leírása árjegyzékemben.

Dáhlíák, Pelargóniák, Chrysanthemum, Díszbokrok stb.

Senki se mulassza el: díszes, csakis természet utáni fényképfelvételekkel gazdagon díszített árjegyzékem beküldését kérni.

DENDRIN

vizzel elegyíthető

gyümölcsfa-Carbolineum

az 1907/908 téli idényben
 fényesen bevált

legjobb fa-ápolószer.

Minta és prospektusok
 ingyen és bérmentve.

Avenariús-Művek

LIGETFALU, (Pozsony).

Szabó István gyümölcsfa- és rózsafaiskólája. Uj-Szeged, Főfasor 35. Ajánlja mintegy 140.000 darab 1—2—3—4-éves nemesített gyümölcsfakészletét és pedig: körte, alma, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajszli- és őszibarack, úgyszintén Besztercei szilva- és ringlófajtákat, igen szép, egyenes, erős példányokban, jó gyökézzel. A fák törpe, félmagas (közepes) és egészmagas törzsekben megrendelhetők.

Ara: 100 drb 40—60 korona; erős, magas-törzsű példányok, sorfának valók 100 drb 70—80 kor. Ezer darab vételénél kedvezmény. Bokorrózsák gyökérnyakban szemezve, szabadföldről szép, erős példányok, legjobb fajtákban, darabja 40—50 fillér. Kúszórózsák, „Crimson Rambler“, 1—2 méter folyással, igen szép példányok, darabja 40—60 fillér. Hársfák, nagy levelűek, igen erős példányok, darabja 2 kor. Gyümölcsvadeselemek, készlet 500.000 drb., legnagyobb része átültetett. Megrendelhető alma, körte, Prunus Myrabolan, Prunus Mahaleb, őszli- és sárgabarack, 1000 drb 10—30 koronáig. Gömb- és pyramis-akácból nagy készlet. Thuja compacta- és pyramidalis mageselemekből igen nagy készlet, olesó árban kapható. Tessék név- és árjegyzékét kérni, bérmentve küldöm.

Eladó 30.000 drb sorfának való egyenes akácfa, 4-éves száza 10 frt, 5-éves száza 15 frt, vaggonszámra is kapható. Egy métermázsza Thuja compacta, orientalis, pyramidalis mag tisztítva különként 3 frt. Krebs Zoltán, városi kertész, Szarvas. (1)

Gyümölcsfa-vadcsemeték,

továbbá **ákác-** és **gleditschia-** csemeték eladása.

Vadcsemete-készletem meghaladja a két milliót. Csakis 1—2-éves rendkívül gazdag gyökerű, mindenféle gombabetegségektől és állati ellenségektől mentes csemetéket bocsájtok áruba, úgy, hogy azok bárhová is kerülnek, biztosan fogamzanak és vígan teremnek. — A fenti vadcsemeték egy részéből gyökérképzés végett áültetett minőségben is szolgálhatok. — Csemetéim erősség, illetve vastagság szerint két csoportban vannak rendezve és pedig:

I. CSOPORT.

Inkább kézbeli nemesítésre való, de nyári szemzés alá is alkalmas 2-éves csemeték:

1. oszt. a föld színén ilyen (————) 11 mm. vastag
100 drb ára 5 korona
1000 drb ára 40 korona
2. oszt. a föld színén ilyen (————) 8 1/2 mm. vastag.
100 drb ára 3 K 60 fill.
1000 drb ára 32 korona.
3. oszt. a föld színén ilyen (————) 6 1/2 mm. vastag
100 drb ára 2 K 80 fill.
1000 drb ára 25 korona.

II. CSOPORT.

1—2-éves nyári szemzés céljából, vagy gyökereztetés végett kiültethető csemeték:

1. oszt. a föld színén ilyen (——) 4 1/2 mm. vastag
100 drb 2 K 20 fill.
1000 drb 20 korona.
2. oszt. a föld színén ilyen (——) 3 1/2 mm. vastag,
100 drb ára 1 K 60 fill.
1000 drb ára 15 korona.
3. oszt. a föld színén ilyen (——) 2 1/2 mm. vastag.
100 drb ára 1 K 20 fill.
1000 drb ára 11 korona.

5—10—25—50 ezer darab vételénél megfelelő árengedményt adok.

Eladó készletem van bármilyen mennyiségben a következő vadcsemetékből: **körte**, **alma**, **mandula**, **szilva**, (*Prunus Myrabolana*), **sajmeggy**, (*Prunus Mahaleb*) **Birs**, **Doucín** és **Paradicsomi alma**. — Fentemlített mindenféle fajta gyümölcs-vadcsemete egyforma áron adatik el. — Igen nagy készletem van a fentiekén kívül, mindenféle fajta nemes oltványokból, valamint sövénykerítésre alkalmas *Gleditschia*, továbbá erdősítésre és útszélre való 1—5-éves akácfaiból is. — **Kimerítő és részletes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.**

UNGHVÁRY LÁSZLÓ föld-, szőlő- és faiskola-birtokos CEGLÉD.

Kitűnő csíráképességű gyümölcsmagvakat, tüllelű (conifera) és lombmagvakat. — Saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött ú- és lomblevelű csemetéket, gyümölcsfákat, gyümölcsvadcsemetéket, díszfenyőket, sortácait, élőszóvány-csemetét ajánl.

FARAGO BELA
cs. és kir. udvari szállító, magyar magpergető gyára erdészeti csemetékértjei

ZALAEGRISZÉG.

Alkalmi vétel!
Több millió tölgyfacsemete 20—150 cm. magas
50,000 db díszbokor 1 1/2—3 méter
20,000 db díszfenyő 1/2—3 "

Novotarski A. és Fia
FAISKOLÁJA, PÉCSETT.

Ajánlja dúsgyökerű, gyönyörű Besztercei szilva-fáit:

magastörzsűek 100 db 80 K
középtörzsűek 100 " 60 "
2—3-éves oltványok
100 db 50 K

Spanyol-meggyfák
magastörzsűek 100 db 90 K
valamint minden egyéb faiskolai cikket.

Árjegyzék bérmentve.

Hivatalos kísérletezések alapján ajánljuk téli idény alatti használatra gyümölcsfák permetezéséhez kártevő rovarok, apró hernyók, paizstetvek, vértetű és gombabetegségek irtására a

GYÜMÖLCSFA-KARBOLINEUMOT
eredeti vízben oldható Dendrint.

Ára kicsinyben 5 és 10 kg.-os bádogedényben kg.-ént	K —.60
továbbá	100 " " 54.—
Eredeti baril (circa 200 kg.)	100 " " 50.—

Árak csomagolás, illetve hordó nélkül értődnek.
Használati útmutató díjtalanul.

Továbbá rovarfogó öveket, 1 tekercs 25 méter K 3.—
Hernyóenyv 1 kg.-os doboz K 1.20

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V., CSAKLYA-UTCA 3.

Mindennemű
pálinka-főzőkészülékek
gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére.
Különféle más leparlók. ■ Jutányos árak.

	S i m a				
	1000		100		10
POZSGAY KÁROLY, SZEGED immunis homokszőlő-telepéről.	frt	kr.	frt	kr.	kr.
Chasselas piros	3	—	—	60	15
„ fehér	3	—	—	60	15
„ piros-fehér vegyesen	3	—	—	60	15
„ zsidóországi	3	50	—	70	15
„ d'oré	3	50	—	70	15
„ Napoleon	—	—	1	20	25
Muskat Lunel	4	—	—	80	20
„ Front. rouge	5	—	1	—	20
„ Hamburg blaek	—	—	1	20	25
Kecskeeseesű piros	—	—	1	20	25
„ fekete	—	—	1	20	25
„ tarka (Decandol)	—	—	1	20	25
Passatutti	—	—	1	—	20
Zöld-Juhesees (halbólyag)	5	—	1	20	15
Madeleine Angevine	4	—	1	—	20
Précocoe Malingre	4	—	1	—	20
Török Gohér (Damaskusi)	—	—	1	—	20
Fehér Gohér	—	—	1	—	20
Génuai óriás	—	—	1	20	25
Calabriai	—	—	1	20	25
Olasz-rizling	2	50	—	50	10
Kövidinka	3	—	—	60	15
Oportó	3	—	—	60	15
Nagy-Burgundi	3	—	—	60	15
Piros-Veltelini	3	—	—	60	15

Eladó fehér Orpington-kakasok, drb.-ja 10 K. Tojás 60 fillér drb.-ja. Dr. Krausz Gyula, fajbaromfi-telepe. Serke, u. p. Feled. Gömör vm. (2)

Eladó 5000 darab 6-éves, szép növésű, Acer Negundo (Juhar), 100 darab 20 K. Városi kertészet, Arad. (3)

Eladó pergetett akácméz 5 kilós dobozzal 8 kor.-ért, kitűnő újbor kétszer fejtve hektoliterként 30 K. Élő méhekről árjegyzék ingyen. Kiss János, Tiszakürt. (4)

Eladó, Szécs községében egy 250 kat. holdnyi birtok, mely áll 10 hold belsőség, 9 hold erdő, a többi jó minőségű szántó és kaszáló, értekezni: Delei Cassius birtokosnál, Szécs, posta: Perecsen, Szilágy megye. (5)

Oltásra alkalmas Zierfandler szőlővessző kerestetik. Ajánlatok ár és mennyiség megjelölésével Flament Lajos főkertész, Siófok, címre küldendők. (6)

Díszkertkedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar díszfenyő-faiskolától. — Tulajdonosa Copony Ede, Körmend. 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók. (7)

Eladó lucfenyők. (Picea exelsa) 150—250 centiméter magasságig. Többször átültetve. Biztos megeredés. Ültetésre legalkalmasabb idő április. Darabja 150—250 fillérig. Ugyanott Ageni szilva koronás fák, darabja 80—120 fill. Árjegyzéket másfajú fenyőkről, thujákról és gyümölcsfákról bérmentve küld Irinyi kertészet, posta Portelek, Szatmár megye. (8)

Eladó őszibarack- alanyon készült, alvószemzes, drbja 9 fill., száza 8 korona, úgymint: Amsden, Waterló, Hartling, Vezerle, Szögi, Lujza Viktoria, Lord Palmerston, Valesi hereceg, Tengeri sas, Vénusz emléje, Korai Sándor, Doktor nagy, Egresi, Hetesi, Mezőkomáromi, Olga királyné, Metelka díjazottja. Fenti fajtákból, mandula alanyon készült, 1 éves, 1 m. magasak kaphatók: darabja 30 fillér. Vigh János kertész, Palics, Radanovác puszta. (9)

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbített

magyar fogatos szőlőpermetezőinket

melyekkel nagy munkaerő- és anyag-megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi szőlőmivelési árjegyzékünket **szőlővédekezési gépekről, permetező stb. anyagokról** kívánatra bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-u. 31.

Eladunk saját termésünkből teljesen fajtiszta rendkívül erős, zamatos fehér bort termő Piros Delaware szőlővesszőt. Sima ezre 45 K, száza 5 K, Gyökeres ezre 150 K, száza 18 K, 10 drb 2 K. Ez az egyedüli korán érő direkttermő fajta, mely immár 20 év óta folytatott kísérletezések tanúsága szerint a filloxerával szemben teljesen ellentállónak bizonyult. Szállítunk azonkívül gyökeres fásoltványt — közte nagyobb mennyiségű Csabagyöngyét is —, továbbá Riparia portalis sima és gyökeres vesszőt. Árjegyzékkel készségesen szolgálunk. Rendes és Komlós, szőlőoltvány- és vesszőtermelők. Székelyhid. (Bihar vármegye.) (10)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-vesszők. Tamásy Dániel és Társa, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki minta-szőlőtelepéről következő fajtiszta, peronoszpórától, valamint jégtől mentes, 65—70 cm. hosszú őszi szedésű sima vesszők adatnak el: Ezeréves Magyarország Emléke 30 frt; Royal Vine-Yard 12 frt; Kossuth Lajos 15 frt; Musk. Hamburg black, Malaga blanc 7 frt; Musk. Chass. blanc (Passatutti), Chass. rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint ezrenként. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros., Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magnifique de Nikita, Chass. rouge royal 1 frt százanként. Borfajták: Veltelini piros 3.50, Szerémi zöld, Nagyburgundi, Olaszrizling 5 frt ezre. Csomagolásért, valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasútállomás: Szabadka (Bács vm.) (11)

Eladó 60 ezer gyümölcsfa-csemete, alma, körte, sajmeggy, myrabolan szilva, keserű mandola, kajszibarack ezre 20 K. Igen erős, kiültetésre és kézben nemesítésre alkalmas. Schleif István kertész, Bács-Szent-Tamás, (12)

Szász János gyümölcsfaiskolájában eladó Nagybánya (Szatmár m.) tavasszal 160 000 drb. 2—4-éves, nagyoobrszt alma- és körtefa-oltvány. Továbbá oltott besztecei és másfajta szilva, cseresnye-, barack- és diófák; drbja azok erőssége szerint 40—80 fill. Nagymennyiségű alma-vadcsemete. 40.000 drb sima Riparia portalis I. oszt. ezre 16 K. Tessék árjegyzéket kérni. (13)

Alma- és körteoltványok, kitünő szépek, 3—4-évesek, 150—180 cm. magas törzsszel 50 fill., 30 mm.-nél vastagabb törzsű sorfák, melyek egy része termett is, 70—100 fill. Barack, cseresnye, szilva és meggy szintén nagy számmal. Árjegyzéket küld Papp Gedeon faiskolatulajdonos Nagykőrösön. (14)

Ingyen és bérmentve küldi kívánatra gyümölcsfák, csemeték, magvak, rózsák, diszfenyők képes árjegyzékét Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító Zalaegerszegen. (15)

Eladó 30 métermázsas első minőségű, különböző fajalma. Cím a kiadóban. (16)

Eladó: szép fás dúsgyökerű szőlőoltvány, Nemeskadarka, Kövidinka, Piros-Szlankamenka, Erdei-fehér, Mustos-fehér, Mézes-fehér, Olasz-rizling ezre 140 korona. Chasselas blanc, Chasselas rouge royal, Madelaine angevine, Passatutti, Muscat Ottonel ezre 160 K. Malaga fehér, Kecskesececsü fehér, Genuai zamatos, Ezeréves Magyarország száza 20 korona. Csabagyöngye száza 40 korona. Ezen oltványok első osztályúak, Riparia portalis alanyon. II. osztályú ezre 60 korona. Zöldoltás 80 kor. Rendeléseket elfogad Lehóczky János kertész, Mezőberény. (17)

Faiskolakezelők figyelmébe! Új, vértetümentes faiskolám eladó termékei a következők: **Gyümölcsvadcsemeték** 1—2 éves, minden nemben, ezre 20 K, átültetett 20%-kal drágább, készletem 50.000 darab. ezekből oltásra is használhatók. Postán is szállítom. Rétegett magvak alma: 4, körte 5, St. J. szilva 1, vadkajszi 1 K kilogrammja. **Gyümölcsfák**, hiteles fajták, nagyban tenyésztésre á 50—40 fillér. Francia **őszibarack** á 30—50 fillér, **Málnák** száza 5 K. **Akác** sorfák száza 50 K, gyengébbek 180—200 cm. magas, száza 20 K, iskolázásra ezre 10 K, gyengébbek 5 K. **Élősövénynek** „Maclura“ ezre 16 K. Gleditschia ezre 8 K, másodrendű 5 K. 50.000 vételnél 10% engedmény. **Csomagolás** díjmentes. Idei cserepes **rózsák** á 80—1 K, száza 90 K. Viszonteladók kerestetnek. Novothny Miklós faiskolája Rákóczi-falva, Szolnok mellett. (18)

Ujonnán javított arzén-mentes kénlapok Schönbeck Imrétől Esztergomban. Az ezen kénlapokkal kezelt bor nem kénbűzű, mint a régi méregtartalmu einslagtól, ami fej- és gyomor-fájást okoz, sőt az az előnyös hatása van, hogy tőle az újbor hamarabb megtisztul és eltartható lesz, ami különösen a homoki bornál nagy előny. A 0-ás és 1-es kénlap az üres hordók jókarbantartására, a 2-es 3-as az egészséges borok átkénezésére való, a 4-es és 5-ös kénseletek a hibás, u. m. megtörött, pangott hordó, faizű, sőt a penészes boroknál is jó sikerrel alkalmazhatók. Minden csomaghoz van használati utasítás csatolva. A kénlapok árai:

	0-ás	1-es	2-es	3-as	4-es	5-ös
1 csomag 50 dk.	30	40	80	100	120	160
1 darab 2 deka	1	2	4	6	8	10

Viszont-elárusítóknak árengedmény. (19)

Kassán a város és pályaudvar közelében az állami út mentén 7¹/₂ kat. hold teljesen beültetett gyümölcsös kert, benne egy kat. hold öt év előtt telepített szőlő, két holdnyi jól művelhető termőföld, természetes eséssel bíró vízvezeték, bő forrású külön kút, nagy cement vízgyűjtők. Kényelmes és verandával bíró lakóház, tágas vincellérak, 4 marhára istálló, tágas rakodók, pálinkafőző- és aszaló helyiség, a szőlő közepén szekérral megközelíthető trágyagödör cementből stb. Kisebb tejgazdasagra igen alkalmas fekvéssel eladó avagy több évre bérbe adó. Közelebbi felvilágosítás beszerezhető Andriányi Béla tulajdonosnál Kassán, Barkócy-u. 10. (20)

Eladó 12000 I. oszt. sima zöldoltvány, portális alanyon: Furmint ezre 80 kor. ifj. Lusók András szőlőkereskedő. up. Kisfásföldvár (Szabolcs megye.) (21)

Minden előrelátó kertész és kertkedvelő most rendeli meg a fenyőféléket, melyeket tavasszal ültetni akar. Árjegyzékét kérjen Copony Ede diszfenyő-faiskolájától Körmenten. (22)

Kitünő bor: asztali 32 fill., peccsenye 36—38, rizling-csemege 40—45, aszúkadar 60, óbor 48 K. Emdeni tenyészgunár rekeszszel együtt 12 K, Kollár Vilmos pincegazdasága, Szeged. (23)

Szőlőoltvány. Régi szőlők hiányainak pótlására 2-éves gyökerű száza 20 K, Gyökeres fásoltvány ezre 180 K. Gyökeres fásoltvány szépséghibával ezre 90 K. Gyökeres zöldoltvány ezre 160 K, Sima zöldoltvány ezre 90 K, Gyökeres Riparia portális vastag ezre 32 K, Gyökeres 2-éves portális vastag ezre 40 K, Sima Riparia portális vastag ezre 18 K, Sima Riparia portális vékony ezre 8 K, Gyökeres hazai nemes vessző ezre 30 K, Sima hazai nemes vessző ezre 10 K, 40 legjobb fajtában, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem és pénzét visszaadom. Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. Hegyi borok eladása. Borarak: Gyöngyösi siller hl. 32 K, Visontai siller hl. 36 K, Gyöngyösi fehér asztali hl. 34 K, Gyöngyösi fehér peccsenye hl. 38 K, Visontai rizling hl. 44 K, Visontai muskotály hl. 70 K, Visontai vörös bikavér hl. 70 K. Székely I. József Gyöngyös, Szent Urban-templom. (24)

Szőlőoltványok és vesszők mérsékelt árakban. Saját termésű fehér bor 18 kr.-ért, kitünő Rizling bor 24 kr.-ért literje kapható Herédy Joákim bortermelőnél, Gyöngyös. (25)

Eladók 31 orsz. méretű kaptárt 30—30 kerettel. Egy anyanevelőt, pergetőt, mülépprest, késeket, fogót, kaparót, anyazárkakat, Hanneman-rácsokat, arezvédőt, röplyuk-zárókat. Mind jó karban, részben újak. Az egésznek ára 150 K. A szállítás költsége a vevőé. Varga Béla, Mezőcsokonya. (26)

Eladó Zenta város gyümölcsfaiskolájában 28,000 drb Riparia portális vessző, 60 cm. hosszú, ezrenként 10 K. Gyümölcsfák, 3—4-éves példányok 40 fillér. Díszeserjék 20—30 fillér darabonkénti árban. Közönséges akác, készlet 38,000 drb 3—5-éves fák á 20 fillér. Megrendelések Gallé Viktor városi kertész címére kéretnek. (27)

Eladó gyökeres, fás, szőlőoltványok kifogástalan szépségben, több fajtában I. osztályú ezre 150 kor., II. osztályú ezre 60 kor. Szokványminőségért felelősséget vállal Kardos György, Zala-Szent-László. (28)

Akác-fák, 1—2 évesek, gyökérdúsak, ezre 5 K. csomagolva, feladó-állomásra szállítva. Szabó Lajos, Apostag. (29)

Eladó 1-éves vadalma-csemete 1000 darab 10 K. 1 zsák erdei moha 1 K 20 f. özv. Izai Józsefné, Máramarossziget. (30)

Eladó Riparia portális 3-éves gyökeres pótlásokra, sima Portális, Rupestris, Solonis fajtisztán. Cim: Buday Gyula, ügyvéd. Debreczen. (31)

Keresek Nemes fűz-dugványt megvételre Salix caspica, japonica, vagy vitellina aurea fajokból. Arájanlatokat kérek alábbi címemre: legifjabb Szemző István Kerény, Bács m. (32)

Eladó mogyoró-bokrok 12 fajtában, 2—3 évesek 100 drb 10 korona, 5 éves 100 darab 14 korona, papíroshéjú mandolafák 100 drb 20 kor. Ribizke, Egres, Málnatövek, 2—3 éves termőtövek 100 drb 5 kor. Mézelő, folyton virágzó ákác-fák 100 drb 5 korona. Koelreuteria 100 drb 20 kor. Berecki-birskörtefák 2—3 éves dugványok, igen szépek 100 drb 10 kor. 2000 drb 2 éves gyökeres Mézes fehér vessző ára 40 korona. 4000 drb sima vessző, 1000-re 5 korona. Váczy Jánosnál, Apostag. (Pest m.) (33)

Eladó egyéves gyökeres szőlőoltvány, következő fajtákból u. m. Mustos-fehér, Kadarka, Nagyburgundi, Malaga fehér és vegyes Muskotály-fajok, Chasselas royal, Chasselas blanc, Muscat Ottonel, Muscat Hamburg 1000 drb 160 korona, I. osztályú Riparia portális, szokványos sima vessző 1000 drb 14 korona. II. osztályú ezre 7 kor. Szabó István, szőlőoltvány-termelő, Erdőhegy u. p. Kisjenő, Arad megye. (34)

Zöldségtermesztőknek nélkülözhetetlen útmutató! szolgál a „Konyhakerti Növénytermesztés c. könyv III. kiadása. Írta és kiadja Németh József áll. kertésztanító, Baján. A könyv 95 fill. beküldése ellenében portómentesen küldetik. (35)

Vadrózsafa, szép egyenes, egészséges 140—220 cm. magas derekú, jó gyökerekkel, száza 7 kor., ezre 64 korona; 100—140 cm. magas száza 4 kor. 60 fill. csomagolással. **Spárga-gyökér**: Hófej 3 éves, száza 4 kor. Sir Antal, városi fő-kertész, Eger. (36)

Szőlőoltványokat, csemege-különlegességekben, bornak és lugasoknak alkalmas fajtákban a legjobb minőségben és mérsékelt árban szállít Kopányi Imre szőlőgazdasága és szőlőoltvány telepe, Margitta, Bihar megye. Árjegyzék, valamint szőlőtelepítést, ültetést, ismertető füzet ingyen és bérmentve. (37)

A Grove-kertészet gyümölcsdiszfa stb.-ről szóló árjegyzékét kívánatra bérmentve küldi a piskolti kertkezelőség, Bihar megye. (38)

Eladó mézélő bokrok és keretlécek. Korai nagygyümölcsű köszméte 12 fillér, Hollandi nagy fajta piros ribizke 10 fillér, folyton termő nagy gyümölcsű Málna 8 fillér, Vad-gesztenye 2—3 méter magas, sorfának 60 fillér, folyton virágzó Piros ákác 50 fillér, folyton virágzó Szurkos ákác 50 fillér, Sárga virágú ákác 40 fillér, Országos méretű 100 drb keretre való léc 90 cm. hosszú, 25 mm. széles, 6 mm. vastag, gépen simán fűrészelt 3 korona 50 fillér, 100 drb Boconádi vagy Mayer keretre való léc 125 cm. hosszú 25 mm. széles, 7 mm. vastag, ára 5 korona, 100 drb Box-keret szűz-sejt termesztésre á 8 korona. A lécek elsőrendű tiszta fenyő-fából, csomó nélkül, Party Károly, Felesuth. (39)

Eladó Visontai új bor: 70 hl. fehér 36 K, 70 hl. siller 30 K, 14 hl. vörös 50 K, továbbá I. oszt. sima Riparia portális 50.000, Rupestris monticola 8000 drb, ezre 16 K, Olaszrizling fásoltvány 10000 drb ezre 200 K. Hazai sima vesszők: Kadarka, Olaszrizling, Ezerjő, Kövidinka ezre 6 K, Chasselas és Muskotály ezre 8 K. Gyöngyösi állomásra szállítva. Kiss Ernő, Bihardiószeg. (40)

Eladó. Gleditschia triacanthos-mag. kgja 60 fil. 5 kg. postacsomag bérmentve 3 K. Phacelia tanacetifolia jó mézélő növény kg.-ként 2 K, 5 kg. bérmentve 10 K. Coryllus colurna (török mogyoró) kg.-ja 2 K, 5 kg. bérmentve 10 K. Dianthus caryophyllus flpl. teljes virágú, gyönyörű fajtákban, keverten, kg.-ja 4 K. — Lorencz Ignác, Pusztakengyel (Szolnok vm.) (41)

Eladó alma és körtefák névvel, valamint Ailanthus glandulosa, Bíborlevelű juhar, Celtis australis, Kőris, Sophora japonica és zöld jávorfák vannak Berky Ignácnál, Dunaföldváron. (42)

Eladó. Alma vadesemete, I. oszt., beoltható, száza 2 K., II. oszt. 1 K. Körte-vadesemete, I. oszt., beoltható, száza 4 K, II. oszt. 2 K. I. oszt. Borszőlő-oltványok, 15 fajtában, darabja 20 fillér. I. oszt. Csemegeszőlő-oltványok, 54 fajtában, darabja 24 fillér. Francia málnatövek, óriási gyümölcsű, darabja 12 fillér. Folytontermő málnatövek, darabja 10 fillér. Babós Miklós, ny. v. áll. szőlőtelep-kezelőtisztánél, Egerbegy, u. p. és vasutállomás Aranyos-Gyéres. (43)

Eladók igen szép és dús gyökerű, fás szőlőoltványok Riparia portalis alanyon Ezerjő, Mézesfehér, Olasz Rizling, Zöld Veltelini, Zöld Sylvani, Musk. Ottonel, Chasselas, Millenium fajtákból I. oszt., ezre 140 K, II. oszt., (ez is tökéletesen összeforradt), ezre 70 K. Kopa József, tanító, Modor, Pozsony vm. (44)

Eladó 1-éves gyökeres fás szőlőoltványok, úgymint; Mustos-fehér, Erdei, Olaszrizling, Nemes kék kadarka, Pirosdinka. Csemegefajták: Chasselas royal és blanc, Fehér kecskecsesű. Muskát Hamburg, Malaga blanc, ezre 160 K. II. osztályú ezre 60 K. Gyökeres Riparia portális I. osztályú ezre 40 K. Sima Riparia portális I. osztályú ezre 16 K. II. osztályú 6 K. Tamás Lajos szőlőtelep-tulajdonos, Erdőhegyen. (A. adm.) (45)

Eladó vadgesztenyefák, 6—8 évesek, száza 80 K. Megrendelések Ujnépi uradalom, u. p. Nagykanizsa, intézendők. (46)

Keresek harmincezer, I. oszt. szokványminőségnek megfelelő, gyökeres Riparia portalis alanyvesszőt, oltásra. Juhász Imre, vincellér. Gyoma, Békés vm. (47)

Asztali borok kiváló minőségben és olesó árban kaphatók Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagyöszön. Borárjegyzék ingyen. Szőlővessző sima fajtiszta: Rizling, Mézes, Oporto, Bouchet, Merlot, piros Chasselas, Mustos, Kroacza, Tramini ezre 4 K, Passatutti, Muscat Ottonel, Ezeréves Emlék ezre 10 K. Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagyöszön. (48)

Eladó fajtiszta ezüstprémnyúlak Scherk Gyulánál Bácsalmás. 8 hónapos 3 K, 10 hónapos 4 K. 3 darabnál kevesebb nem adatik. Csomagolás 3 darab után 1 K. (49)

Vadrózsafa, jól beérett, szép egyenes, egészséges, jó gyökézzel, 140—250 cm. magas, 100 darab 6 K 80 fillér, 1000 darab 64 K. 100—140 cm. magas 100 darab 4 K 60 fillér, 1000 darab 45 korona. Özv. Tóth Jánosné mű- és keresk. kertészete, Eger. (50)

**Megbízható tisztagú és csíra-
képes gazdasági, konyhakerti és Virágmagvak**

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Eladó szőlőiskolából nagy mennyiségben igen szép *Riparia portalis* síma vessző, ezre 10 K. Hoffmann Miklós Kisbecskerek, Temes-m. (51)

Eladó 400 darab Masánszki almafa oltvány, 4 éves, drbja 70 fill., száza 60 korona. Szloboda Mihály, Beodra. (52)

Vadrózsa, válogatott kitünő minőségű, I. oszt. 140–260 cm. magas, száza 9 korona, ezre 80 kor. Zima Ferencné, Békés. (53)

Eladók. Igen szép, dús gyökerű, fás szőlő-oltványok, *Riparia portalis* alanyon: Rizling, Piros sasza, Kadarka fajtákból I. oszt. ezre 140 kor. — II. oszt. ezre 60 kor. Ezek taisykolából novemberben lesznek átadhatók. Mohás oltvány pedig április végével adható át, ezre 70 kor. Szücsi, Heves vármegye. u. p. Gyöngyöspata, Fácán János, szőlőtulajdonos. (54)

Eladó, szemzessel oltott. Besztercei szilva-oltvány, vignövésű, dúsgyökerű, 120–150 cm. magas, egyenes törzsszel és koronával bíró. I. oszt. 60 kor., II. osztályú 40 kor., gyökérnemes I. osztályú 40 kor., II. osztályú 30 kor., továbbá alma, körte I. oszt. 60 kor., II. oszt. 40 kor., kapható Szász Lajos faisykolájában, Nagybánya, Szatmár megye. (55)

Eladó 15,000 drb oltásra és szemzésre alkalmas vadkajszi, ezre 18 kor. Héger Nándor felügyelő, Ó-Becse. (56)

Igen szép, dúsgyökerű, alvószemzessel nemesített 1–2 éves alma, szilva, cseresnye és kajszi-barack oltványok, drbja erősség szerint 20–30 fill. Fajták: Astracháni piros, Jonathán, Őszi piros kálvil, Sikulai, Téli arany pármén, Téli fehér kálvil, Törökbálint alma, Ageni, Barack, Besztercei muskotály, Kirke, Löveni szép szilva, Korai májusi nagy fekete ropogós. N. hercegnő cseresnye, kajszi-barackból legjobb fajták kaphatók Krányecz András kertésznél, Ivanicgrad, Belovár megye. (57)

Szigoruan fajtiszta hetvenezer Kövidinka, húszezer Olaszrizling és tizezer Nemes Kadarka, szokványminőségű síma szőlővessző kapható Gugánovich Máténál Szabadkán. (58)

Eladó 3000 drb gömb ákác, 180–200 cm.-es törzsszel, 1 éves oltás száza 40 kor., 2 éves oltás száza 30 korona, díszbokrok 2–3–4 évesek száza 10 fajban 20 korona, 15 fajban 30 korona, Krebs Zoltán városi kertész, Szarvas. (59)

Eladó szőlőoltvány és élősövény. Vityé Miklós Ócsanádi szőlőbirtokán eladásra kerül minden legkiválóbb borfajtából gyökeres fásoltvány 90–300 K ezre. Exquisit, csak lugasnak válogatott 20 db gyökeres-oltvány 10 K árban, síma zöldoltvány ezre 100 K, gyökeres amerikai 20–40 K. *Gleditschia* élősövény 2–3–4 évesek 8–16 K. Kivánatra árjegyzék ingyen küldetik. (60)

Unghváry József szőlőtelepén és gyümölcs-faisykolájában Cegléd (Pest m.) ez év tavaszán nagyobb mennyiségű (300–350) ezer drb) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra 1–5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszi-barack, cseresnye, meggy, eper, savanyú szeder, bollvillei körte, azaról-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamáca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis eper, gömb-ákác, pyramis-ákác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5–30, igen erősek 40–50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1–3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresnye, fekete meggy, sajmeggy, (*Prunus Mahaleb*), sárgabarack, mandula, *Prunus Myrabolána*, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 drb 80 kr.-tól 1 frt 80 kr.-ig, 1000 drb 7 forinttól 17 forintig. Lepényfa, *Gleditschia triacanthos* és ákác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1–3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb 2 frt. 50 kr.-tól 13 forintig. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb 40–60 kr. Háromszor permetezett szokványminőségű bor- és csemege szőlővessző, teljesen beérett, síma 1000 drb 3 forinttól 7 forintig, gyökeres 15 forinttól 20 forintig. Tessék árjegyzéket kérni! (61)

Bognárfa- és szőlőkaró-eladás. Mintegy 30 vagon igen szép növésű ákác rönk különböző hosszúságban és vastagságban, melyek bármely gazdasági célokra u. m. kocsiszerszámfára, kerítési oszlopokra igen alkalmasak, továbbá egy negyedmillió hasított és gömbölyű érett ákácából termelt 1.60, 1.75 és 2.00 méter hosszú, kész szőlőkaró eladó, Löwy Károly birtokosnál, Pilinyben, posta és vasútállomás, Szécsény. (62)

Amerikai szőlővessző- és oltvány-eladás. Nagyobb mennyiségű kiérett I. és II. oszt. fajtiszta *Portalis* és *Monticola* síma és gyökeres alanyvesszők, valamint 24 ezer drb kifogástalan fásoltvány *Portalis* és *Monticola* alanyokon, Ezerjő, Mézes és Rizling fajtákban normális árak mellett adatnak el Löwy Károly birtokosnál Pilinyben, posta- és vasútállomás: Szécsény. (63)

Fasor-kiültetésre alkalmas *Platanus*, *Tilia* és egyéb díszfákat keresek. Cím: Flament Lajos, Siófok. (64)

Vadrózsafa, jól beérett, szép egyenes, egészséges, jó gyökézzel. 140–250 cm. magas, 100 darab 6 K 80 fillér, 1000 darab 64 K. 100–140 cm. magas 100 darab 4 K 60 fillér, 1000 darab 45 korona. Özv. Tóth Jánosné mű- és keresk. kertészete, Eger. (65)

Eladó Gleditschia, gyengébb 6 K, igen erős 10 K ezre. Cserébe is adok fajtisza bécsi kék him nyúlert. Világos bráma fajtyúk tojások, darabja 25 fillér. Puska Károly, Somogy-Zimány (66)

Eladó nagyobb mennyiségű **Riparia portalis** szőlővessző. **Sima** I. osztály 15 K, II. osztály 5 K ezre. **Gyökeres** 26 K ezre. Sima és 1-2 éves gyökeres Portális, Rupestris és Solonis is kapható. Sima és gyökeres **zöldoltvány** és **fásoltvány** **jutányosan** kapható. Megrendeléseket 1/4 előleg kapcsán kér Saguly Dániel, Nagymaros, Hont vármegye. (67)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Műkertész kerestetik. 1909.-ik évi február hónap 1.-én, avagy 15.-én való belépés mellett egy ügyes, szorgalmas, józanéletű, tisztességet tudó és ismerő, becsületes műkertész, aki egy 5-holdas díszkertet, 2-holdas konyha- és 2-holdas gyümölcsös kertet kezelni és gondozni képes. Fizetés 360 K készpénz és megfelelő konvenció. Csak I. rendű erőkre reflektálok, akik okmányilag eddigi működésüket igazolni képesek. Az állásra vonatkozó bővebb és részletesebb, kimerítő felvilágosítással szolgál Tax Péter, mű- és kereskedelmi kertész, Miskolcz, 13 város-utca 45.ik-szám. Levélbélyegek csatolandók. Egy fiatal segéd is alkalmazást nyerhet. (68)

Állást keres kertészeti tanintézetet végzett okl. kertész, kitűnő oklevéllel és ennek megfelelő gyakorlati tudással. Mint kertészeti előadó is képes a legmagasabb kivánalmaknak megfelelni; a méhészetet és a borkezelést is érti. Szives megkeresések az „Orosházi Hírlap” tek. szerkesztőségéhez Orosházára (Békés vm.) küldendők. (69)

Kertész, 26-éves, nős, gyermektelen, aki a kertészet összes ágaiban jártas, érti a szőlő, gyümölcsös, fajscola, üvegház, melegágy kezelését, dísz- és konyhakertészetet, állást keres március hónap 1.-re. Cím Lencse János. Hódmezővásárhely. (70)

Uradalmi kertész, aki akertészet összes ágaiban és pedig a dísz-, gyümölcs- és konyhakertészetben jártas, küldje be kérvényét az újnapi uradalomhoz u. p. Nagykanizsa. Évi fizetése 440 korona készpénz, 30 mérő gabona, 900 □-öl tengeri föld és 3 liter tej naponta. (71)

Vincellért, egyben méhészt keresek, ki mindkét szakmában teljesen jártas, dolgos, becsületes, józan. Fizetése 660 kor., havi részletekben, kényelmes lakás, házi kert. 2¹/₂ hold szőlő venyigéje tüzelőnek. — Kaldrovits Árpád, Sár-Szent-Miklós. (72)

Kertész, 31 éves, nőtlen, megfelelő kertészi állást keres uradalomnál az alföldön, községben, Pest vagy Szolnok megyében, a kertészet összes ágait teljesen érti. Szives megkeresések, V. F. jelígyével a kiadóban. (73)

Vincellért keresek Budapest mellett levő 3 holdas kertemhez. Értetni kell a szőlőmunkákhoz, konyhakertészethez, gyümölcsfákhoz és virágkertészethez. Évi fizetés 720 korona, szoba és konyhából álló lakás, tüzelő. Jelentkező küldje bizonyítványainak másolasát Kollár Lajos ügyvédhez, Budapest, II., Fő-utca 9. (74)

Egyszerű ügyes, szőlészethez értő nős kertészt keresek vidéki urasághoz. Hein János, Budapest, Thököly-út 109. (75)

Segédkertészt keresek, aki a virágkötészetben kellően jártas. Ajánlatok bizonyítványok másolatával Flament Lajos fürdőintézeti főkertésznek küldendők Siófokon. (76)

Kerestetik a perlaszi gazd. ism. isk. kerthez szorgalmas és ügyes kertmunkás, aki a gyümölcsfa- és szőlőkezeléshez és nemesítéshez ért. Évi fizetése 360 korona, 2 hold szántóföld és lakás. Magyarul és szerbül, esetleg németül beszélők előnyben részesülnek. Ajánlatok Janda Ferenc igazgatóhoz Perlaszra küldendők f. é. március hónap 10-ig. (77)

Kertészt keresek, aki a méhészethez is ért. Fizetése havonta 30 K, ellátás és az eladásból 10%. Hirsch Náthán, Somkút. (78)

Dr. Kuzmik Pál egyetemi tanár, Szt.-János kórházi sebészfőorvos (lakik Bpest, IV., Múzeumkörút 37 sz. I. em.) egyszerűbb kertészt keres nyaralója részére Karváttra (Esztergom vm. Parkány-Nánától 1¹/₂ órányira a Duna mellett.) Terület csak 5200 □-öl, ebből 3/4 hold szőlőtöbbi kert és veteményes. Üvegház és méhes, vízvezeték a kertben. Kert. szőlő és nyaraló gondozása mellett egy kis háttas ló gondozása is kívánatik. A kertész nős és családos is lehet; 2 szobából és 1 konyhából álló lakást kap. Fizetése havi 60—70 koronára van előirányozva. (79)

Vincellér, kis családú, jó bizonyítványokkal, állást keres azonnali vagy bármikor belépésre. Érti a szőlészeti összes ágazatait, gyümölcsészeti, némileg a konyha- és virágkertészetet. Több évi gyakorlata van. Szives megkereséseket a javadalmazás megjelölésével Földesi Gyula szőlész Bihar-Udvari címre kérek. (80)

Vincellér, 30 éves, kis családú, aki vincellériskolát jeles sikerrel végzett, nagyobb szőlő-, gyümölcsös és borpince-gazdaságoknál hosszabb időközön át működött, amiről jó bizonyítványai vannak, azonnali belépésre állást keres, esetleg, ahol egy baromfitenyésztő-tanfolyamot végzett leány is alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban. „22. sz.” (81)